НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 51-554-04-319
Дата 29 / 10 2025 г.

18
16

ЧРЕЗ
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-ВОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО КОНСТИТУЦИОННИ И ПРАВНИ
ВЪПРОСИ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме аргументирани предложения за изменения и допълнения на приетия на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс със сигнатура, № 51-502-01-40, внесен от Министерския съвет на 04.08.2025 г., както следва:

1. Създава се нов § 1:

§ 1. В чл. 114ж се правят следните изменения:

1.В ал. 5 думите „или от него е последвала средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица“ се заличават .

2.В ал. 6 след думите „вреди или“ се добавя „е последвала“, а думата „пет“ се заменя с „осем“.

МОТИВИ:

С последните промени на Наказателния кодекс, се създаде разпоредбата на чл. 114ж. Прегледът на разпоредбите на чл. 114ж от НК сочи, че е допуснато дублиране на квалифициращия признак от деянието да е последвала средна или тежка телесна повреда на едно или повече лица. Такъв квалифициран признак е уреден и в ал. 5 и в ал. 6 на чл. 114ж от НК, които, обаче, са различно наказуеми. С това ще се създадат значителни затруднения при тълкуването и прилагането на разпоредбите. С оглед на изложеното предлагаме квалифициращия признак да се заличи от текста на ал. 5 и да продължи да се урежда само в ал. 6, тъй като степента на обществена опасност на деянието, разкриващо този квалифициран признак, действително е по-висока от тази на деянието, разкриваща другия квалифициран признак, уреден в чл. 114ж, ал. 5 от НК. Отделно от това, необходимо е да се завиши специалния минимум на наказанието „лишаване от свобода“, предвиден за извършване на квалифицирания престъпен състав по чл. 114ж, ал. 6 от НК, тъй като към момента деянието е с по-нисък специален минимум от този по чл. 114ж, ал. 5 от НК, който инкриминира деяние с по-ниска степен на обществена опасност.

2. Създава се нов § 2:

§ 2. В чл. 114р, ал. 1 накрая се добавя „от хиляда до пет хиляди лева“.

МОТИВИ:

С последните промени на Наказателния кодекс, се създаде разпоредбата на чл. 114р. По отношение на чл. 114р, ал. 1 от НК се констатира липса на предвиден специален минимум и максимум на алтернативно предвиденото наказание „глоба“, при което за

правоприложителя ще остане възможност да налага санкцията в размера, визиран в чл. 47, ал. 1 от НК от 100 лева. Подобен размер на глобата не съответства на степента на обществена опасност на деянието, визирано в чл. 114р, ал. 1 от НК. Поради тази причина предлагаме определяне на размер на глобата от хиляда до пет хиляди лева.

3. Параграф 3 се отменя.

МОТИВИ:

В посоченият параграф се инкриминира, на първо място, нарушаването или неизпълнението на стандартите за качество при предоставяне на социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа или социална услуга за осигуряване на подслон или за асистентска подкрепа, с което се излага на опасност живота или здравето на потребител на услугата. В предлаганата разпоредба на чл. 141а от НК се криминализира деяние, които разкрива признаците на престъпленията по чл. 137 и чл. 138 от НК, като онова, което, според вносителя, завишава обществената му опасност и налага въздигането му в самостоятелен престъпен състав, е особеният субект на престъплението – лице, което предоставя социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа или социална услуга за осигуряване на подслон или за асистентска подкрепа, или изпълнява работа за доставчик на такава услуга (по ал. 1) и лице, което управлява или представлява юридическо лице, което предоставя социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа или социална услуга за осигуряване на подслон или за асистентска подкрепа (по ал. 2), както и спецификите на дейността, при изпълнение на която се поставя в опасност човешкия живот или здраве. Визираните критерии, обаче, не са достатъчни, за да се приеме, че във всички случаи степента на обществена опасност на деянието е по-висока от тази по чл. 137 и по чл. 138 от НК, поради което предлагаме и в тези случаи отговорност да се търси по съществуващите състави на престъпления.

По отношение на предложения нов чл. 141б от НК, считаме, че не следва да се инкриминира допустителството към престъпления на поставяне в опасност, каквито са тези по раздел III от Глава II от Особената част на НК.

4. В § 4 относно чл. 234д се правят следните изменения:

1.Алинея 1 се изменя така:

„(1) Който предоставя социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа или социална услуга за осигуряване на подслон без лиценз, който се изисква по закон, след като е бил наказан по административен ред за такова деяние, се наказва с лишаване от свобода до пет години и глоба от хиляда до пет хиляди лева.“

2. В ал. 2 думите „или за асистентска подкрепа“ се заличават.

МОТИВИ:

В предложената от Министерски съвет наказателноправна норма по чл. 234д се инкриминира организирането, ръководенето или предоставянето на социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа или социална услуга за осигуряване на подслон или за асистентска подкрепа без лиценз, който се изисква по закон, след като е бил наказан по административен ред за такова деяние. Изпълнителното деяние на престъплението по този законов текст се предлага да е в три, алтернативно предвидени помежду си, форми на изпълнително деяние, а именно организиране, ръководене или предоставяне на съответната социална услуга. В същото време съставът изисква дееца да е бил наказван за такова нарушение по административен ред. Същевременно, в системата на административнонаказателните състави по Закона за социалните услуги не се предвижда отговорност за лице, което организира или ръководи предоставянето на социална услуга без лиценз. При това целите на вносителя да инкриминира организирането и ръководенето на социална услуга без лиценз след санкциониране на дееца по административен ред, няма как

да бъдат постигнати.

Отделно от това, действащата нормативна уредба в областта на социалните услуги предвижда асистентската подкрепа да се осъществява по различен начин от резидентната грижа или от социалната услуга за предоставяне на подслон. Тя се предоставя в домашна среда и за нея не се изисква специализирана среда. Не се осигурява и 24-часова грижа. Поради това няма основание да бъде част от услугите, за които се предвижда наказателноправния състав по чл. 234д от НК.

5. В § 5 в чл. 83г, ал. 13, в т. 1 и 2 думата „имуществена“ се заличава.

МОТИВИ:

Предложението е обосновано, от факта, че с влизане в сила на ЗИДНК, обн., ДВ, бр. 61 от 2025 г., в сила от 31.10.2025 г., с който се правят изменения и допълнения в Закона за административните нарушения и наказания (вж. § 46 от ЗИДНК), за пръв път се предвижда освен имуществена санкция, на юридическото лице, което отговаря по реда на чл. 83а, ал. 1 или ал. 2 от ЗАНН да може да се налагат и неимуществени санкции – посочените в чл. 83а, ал. 5. С решението си, следователно, съдът може да наложи освен имуществена санкция, още една или повече неимуществени такива. Това налага прецизиране на правомощията на съда, а именно да наложи или да откаже да наложи санкция, а не само имуществена такава, за да не се допусне създаване на противоречива съдебна практика и нееднакво прилагане на закона.

6. В § 6:

1. В т. 5 буква „а“ се изменя така:

„а) в ал. 1 се създават точки 8, 9 и 10:

„8. промяна на някое от обстоятелствата по чл. 148, ал. 1, т. 2, 3 или 4;

9. неспазване на права на потребител на социална услуга;

10. извършване на дейност, която е довела до опасност за живота и здравето на лице, ползващо социална услуга.“

2. В т. 6:

а) в ал. 1 думите „5 000 до 10 000 лв.“ се заменят с „6 000 до 12 000 лв.“, а думите „10 000 до 15 000 лв.“ се заменят с „12 000 до 18 000 лв.“;

б) в ал. 2 думите „10 000 до 20 000 лв.“ се заменят с „12 000 до 24 000 лв.“, а думите „20 000 до 30 000 лева“ се заменят с „24 000 до 34 000 лв.“.

3. точка 7 се изменя така:

„7. В чл. 168 думите „от 500 до 1000 лв. – при първо нарушение“ се заменят с „от 1 200 до 2 400 лв.“, а думите „от 1000 до 2000 лв.“ се заменят с „от 2 400 до 4 000 лв.“

4. В т. 8:

а) в ал. 1 думите „3000 до 5000 лв.“ се заменят с „4 000 до 6 000 лв.“, думите „5000 до 7000 лв.“ се заменят с „6 000 до 8 000 лв“, думите „глоба от 5000 до 7000 лв.“ се заменят с „глоба от 6 000 до 8 000 лв.“, а думите „7000 до 12 000 лв.“ се заменят с „8 000 до 14 000 лв.“;

б) в ал. 2 думите „7000 до 10 000 лв.“ се заменят с „8 000 до 12 000 лв.“, думите „10 000 до 15 000 лв.“ се заменят с „12 000 до 18 000 лв.“, думите „10 000 до 13 000 лв.“ се заменят с „12 000 до 15 000 лв.“, а думите „15 000 до 20 000 лв.“ се заменят с „18 000 до 24 000 лв.“.

5. Точка 9 се изменя така:

„9. В чл. 170:

а) досегашният текст става ал. 1 и в нея след думата „управление“ се добавя „на доставчик“, думите „от 3000 до 5000 лв. или имуществена санкция от 5000 до 7000 лв. – при първо нарушение“ се заменят с „от 6 000 до 8 000 лв. или имуществена санкция от 8 000 до 12 000 лв.“, а думите „от 5000 до 7000 лв. или имуществена санкция от 7000 до 10 000 лв.“ се заменят с „от 8 000 до 12000 лв. или имуществена санкция от 12 000 до 18 000 лв.“;

б) създава се ал. 2:

„(2) На орган на управление на доставчик на социална услуга, който не изпълни задължение по този закон и нормативните актове, приети в изпълнение на този закон, което е довело до неспазване на правата на потребител на социална услуга, ако деянието не съставлява престъпление, се налага глоба от 12 000 до 18 000 лв. или имуществена санкция от 18 000 до 24 000 лв. и глоба от 18 000 до 24 000 лв. или имуществена санкция от 24 000 до 28 000 лв. – при повторно нарушение.“

МОТИВИ:

Предложените промени в § 6, т. 5 от законопроекта са свързани с допълнение на основанията в чл. 158, ал. 1 от Закона за социалните услуги за незабавно отнемане на лиценз. Това са случаите, при които са нарушени права на потребител на социална услуга или е извършена дейност, довела до опасност за живота и здравето на лице, ползващо социална услуга. По този начин ще се пристъпи незабавно към отнемане на лиценза на недобросъвестни доставчици на социални услуги. Редица примери за недобросъвестни доставчици бяха установени при извършените проверки от държавните институции.

Предложените промени в § 6, т. 6-9 са свързани със завишаване на размерите на санкциите. Предвидените в първоначалния законопроект размери не са достатъчно високи, за да осигуряват по-добра превантивна и възпираща функция. Имайки предвид, че нарушенията засягат пряко правата и законните интереси на потребителите и с оглед установените от контролните органи имуществени облаги за недобросъвестни доставчици, е необходимо да се завиши сериозно административнонаказателната отговорност. В т. 9 се предлага и изрично конкретизиране, че органът на управление, за който са предвидени санкциите по чл. 170 от Закона за социалните услуги, е органа на управление на доставчика на социалната услуга.

ВНОСИТЕЛИ:

Десислава Савова

Илиана Желова

Георги Кръстев

Цветан Иванов Цветанов

Николетта Кузманова